

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

המערער פלוני
ע"י ב"כ עו"ד משה בראון

נגד

המשיבים
1. אלמונית
2. פלוני (קטין)
3. אלמונית (קטינה)
4. פלוני (קטין)
ע"י ב"כ עו"ד טלי לוי
5. היועץ המשפטי

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

השופטת ח' בן עמי:

1. במסגרת הסכם גירושין שנחתם בין הצדדים ביום 7.3.05 הסכימה המשיבה לוותר על האפוטרופסות על ילדיה הקטנים – דאז בני שנתיים, שש ושבע – מן הטעם שהיא בחרה לעזוב את דרך החיים החרדית בה הלכו בני הזוג. ההסכם אושר על ידי בית הדין הרבני בירושלים וקיבל תוקף של פסק דין. בנוסף, ניתן על ידי בית הדין פסק דין נפרד, על יסוד ההסכמה האמורה, בו נקבע כי המערער יהא האפוטרופוס היחידי על הילדים. לימים, הגישה האישה לבית המשפט לענייני משפחה תביעה לסעד הצהרתי בדבר בטלות ההסכם, מחמת היותו נוגד את תקנת הציבור, ותוך הטעייתה באשר למשמעות המשפטית של הויתור האמור. עוד התבקש בית המשפט להצהיר כי המשיבה היא האפוטרופה של הילדים, וכן כי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 היא רשאית לנקוט בהליכים בהתאם לחוק אמנת האג להחזרת ילדים חטופים, התשנ"א-
2 1991.

3 ביום 24.2.10 נעתר בית המשפט לענייני משפחה בירושלים (כב' השופט פ' מרכוס) לתביעה,
4 תוך שנקבע כי משאפוטרופסות הורה על ילדיו אינה זכות אלא חובה, היא אינה ניתנת
5 לויתור על ידי מי מההורים. עוד נקבע, כי בית המשפט האזרחי הוא הערכאה המוסמכת
6 לדון בביטול ההסכם, וזאת מאחר שבית הדין הרבני לא קנה סמכות נמשכת לדון בתובענה.
7 מה גם שהקטינים – המהווים צד להסכם – לא נתנו הסכמתם לסמכותו של האחרון.

8 פסק הדין האמור הוא נשוא הערעור דנן.

9 רקע עובדתי ודיוני

10 2. המערער והמשיבה נישאו זה לזו בשנת 1997. מנישואין אלה נולדו הקטינים ..., ..., ו..., ילידי
11 השנים 1998, 1999 ו-2003.

12 ביום 8.3.05 הגיש המערער תביעה לגירושין בבית הדין הרבני, בה העלה טענות קשות כנגד
13 המשיבה. בכתב התביעה עתר המערער לכריכת ענייני החזקת הילדים וחינוכם, הסדרי
14 הביקורים, מזונות האשה והילדים וכן הרכוש המשותף.

15 יום לאחר מכן, הגישו הצדדים לבית הדין הסכם גירושין, שכפי שצויין בו נחתם ביום
16 7.3.05, קרי, יום קודם להגשת התביעה. הוראות הסכם הגירושין פורטו בהרחבה בפסק
17 דינו של בית משפט קמא, ולהלן יובאו ההוראות הרלוונטיות לענייננו, שעיקרן בסוגיית
18 האפוטרופסות והחזקת הילדים:

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

- 1 3.1"האם מודיעה בזאת כי היא בוחרת לעצמה דרך חיים שונה והפוך
2 (השגיאות כאן ולהלן במקור – ח'ב') מזה של הבעל ומזה שהילדים
3 חונכו אליו עד הלום.
- 4 3.2. בהתאם לכך, האם מצהירה כי לאחר שיקול ארוך טווח ומעמיק בכל
5 הקשור לטובת הילדים, הגיעה היא למסקנה כי טובתם שהיא תוותר
6 על אפוטרופסיתה בכל מובן בהתאם לקבוע בסעיף 24 לחוק הכשרות
7 המשפטית והאפוטרופוסות תשכ"ב 1962.
- 8 3.3. האפוטרופוס היחידי על הילדים החל מהחתימה על הסכם זה ומתן
9 לו תוקף של פס"ד ע"י ביה"ד הרבני נתונה לאב בלבד, והוא יחליט
10 בלעדית בכל ענין הקשור להחזקתם, חינוכם, פרנסתם, השכלתם
11 והסדרי הביקור.
- 12 3.4. האב יהא איפוא זה שיקבע בלעדית בכל ענין הנוגע להחזקתם
13 הילדים כאמור, ולרבות: הגירתם לחו"ל. כיון שכך, הגירת הילדים
14 ו/או מי מהם לחו"ל לא תיחשב כ"חטיפה" על פי חוק אמנת האג, על
15 כל המשתמע מכך.
- 16 3.5. בנוסף לאמור, האשה מביעה בזאת את הסכמתה המפורשת להגירת
17 הילדים ו/או מי מהם לחו"ל בכל עת, במידה וכך יחליט האב.
- 18 3.6. למרות האמור בס"ק 3.3 ו-3.4 הוסכם, כי בכל ענין הקשור להסדר
19 הביקורים שבין האם לילדים, יפעלו הצדדים בהתאם להוראות
20 ביה"ד שיינתנו מפעם לפעם לאחר קבלת חו"ד מקצועית מאת
21 שירותי הרווחה ו/או מטעם מומחה (פרט או ציבורי) שימונה לשם
22 כך ע"י ביה"ד הרבני.
- 23 3.7. כל עוד אין פסק דין אחר מאת ביה"ד הרבני, תהיה האם זכאית
24 לראות את הילדים פעם בשבוע ביום _____ החל מהשעה _____
25 ועד השעה _____ (כך במקור – ח.ב.). מוסכם כי האשה תיקח
26 את הילדים במקום שהצדדים יסכימו עליו, ובלבד כי המקום יהיה
27 כזה המתואם לנוהגי הציבור החרדי ולתרבותו הרוחנית, וכי בעת
28 הביקור תתלבש האשה ותתנהג באופן המתואם לנוהגי הציבור
29 החרדי.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 3.8 במידה והילדים יתגוררו בחו"ל, כי אז מתחייב האב לממן לאם
2 כרטיס טיסה פעמיים בשנה לצורך הגעתה לישראל לביקור הילדים
3 במקום מגוריהם. לחילופין: ידאג האב לשלוח את הילדים למקום
4 מגורי האשה לשם קיום הביקור האמור.
5 3.9 היה ויתגלעו חילוקי דעות בין ההורים בכל ענין הקשור לביקורים
6 והנובע מכך, כי אז יוכרע הדבר ע"י כב' ביה"ד הרבני האזורי
7 בירושלים".

8 3. בנוסף להוראות אלה כלל ההסכם תניות נוספות, לפיהן המערער יקבע באופן בלעדי את
9 מקום חינוכם של הילדים, וכן יספק את מחסורם (סעיפים 4-5 להסכם). עוד נקבע בהסכם
10 כי המשיבה מוותרת על הזכויות "ככל שיש לה" בדירה הרשומה על שם המערער, במכונת
11 המשפחתית ובחשבון הבנק של הצדדים (סעיף 6 להסכם). באשר לסמכות בית הדין הרבני
12 צוין כי "הצדדים מקבלים על עצמם – בשמם הם ובשם הילדים הן לפני הגירושין והן
13 לאחריו – את סמכותו הייחודית של בית הדין הרבני בירושלים לדון ולפסוק בכל ענין
14 הקשור להסכם זה והנובע ממנו, לרבות, ענייני האפוטרופסות על הילדים, החזקתם
15 חינוכם ומזונותיהם, וזאת גם בהתאם לסעיף 9 ל"חוק שיפוט בתי הדין רבניים (נישואין
16 וגירושין), תשי"ג-1953" (סעיף 8 להסכם).

17 ביום 9.3.05 התקיים דיון בבית הדין הרבני, אליו הגיעו המערער ובא-כוחו, וכן המשיבה,
18 שלא הייתה מיוצגת. כעולה מפרוטוקול מהדיון (כעמוד אחד), לא נערך במסגרתו כל דיון
19 ענייני בסוגיית המשמורת, ועיקרו התרכז בחזרה על האמור בהסכם הגירושין. כפי שעולה
20 מהפרוטוקול אמר ב"כ המערער כי "האשה הכירה בכך שבהיותה חילונית לא יוכלו
21 הילדים להתחנך בת"ת חסידי חרדי ולכן היא מוותרת על האפוטרופסות והמשמורת
22 בהתאם לסעיף 24 לחוק האפוטרופסות". דבריה היחידים של המשיבה בדיון היו כי אינה
23 מנהלת אורח חיים דתי, מתגוררת אצל חבר "כהצטברות ממצב מתמשך", כי היא מוותרת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 על האפוטרופסות על הילדים ומבקשת ליתנה בידי המערער "כיוון שאורח חיי אינו מתאים
2 להיות משמורנית על הילדים". בסופו של הדיון אושר ההסכם וניתן לו תוקף של פסק דין,
3 וכן ניתן פסק דין נפרד בלשון לקמן:

4 "לאחר שביה"ד שמע את הצדדים, במיוחד את האישה שהצהירה
5 בפנינו כי היא מוותרת על האפוטרופסות על הילדים, וזאת מכיוון שהיא
6 אשה חילונית והילדים הם ילדים חרדים שמתחנכים במוסדות חרדים,
7 ולכן היא אינה יכולה ואינה מסוגלת להחזיקם ולחנכם ברוח זו, ולכן היא
8 מבקשת שהאפוטרופוס היחידה עליהם יהיה אביהם, אנו פוסקים כי
9 האפוטרופוס והמשמורן היחיד על הילדים הוא אביהם... והוא יחליט
10 בלעדית בכל ענין הקשור להחזקת הילדים, משמורתם, חינוכם וכו'.
11 ב. היה ותוגש ע"י האשה בקשה להסדר ביקורים בינה לבין הילדים, כי
12 אז ידון ביה"ד בבקשתה.
13 ג. כל עוד הילדים במשמורת ובהחזקתו של האב, יספק להם האב את
14 מזונותיהם ואת כל מחסורם".

15 4. ביום 14.12.06 הגישה המשיבה לבית משפט קמא תביעה לסעד הצהרתי לפיו הסכם
16 הגירושין בטל, בהיותו חוזה פסול, בלתי מוסרי וסותר את תקנת הציבור, שכן הוא שולל
17 ממנה את זכותה וחובתה להיות אם לילדיה, ופוגע פגיעה קשה בטובתם של הקטינים. עוד
18 טענה, כי היא הוטעתה באשר למשמעות המשפטית של הוויתור על האפוטרופסות, וסברה
19 שמדובר בויתור על משמורת בלבד.

20 בהמשך תוקן כתב התביעה כך שהוא כלל בנוסף סעד הצהרתי לפיו המשיבה היא
21 האפוטרופה הטבעית של הילדים, ובעלת זכויות וחובות ככל אפוטרופוס אחר.

22

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

- 1 נוכח טענות בדבר חוסר סמכותו של בית משפט קמא, בשים לב לכך שענייני האפוטרופסות
2 נדונו בבית הדין הרבני, לתנית השיפוט בהסכם הגירושין, וכן בעניין הפרום הנאות,
3 שכנטען מצוי בארה"ב, שם מתגורר המערער עם ילדיו, ניתנה ביום 3.8.08 החלטת ביניים
4 בשתי הסוגיות.
- 5 בהחלטה יפה ומנומקת נקבע כי אין בכך שבהסכם הגירושין הסכימו המערער והמשיבה
6 לענין סמכותו של בית הדין כדי לחייב הקטינים, שכן אלה אינם כבולים לתוכן הסכמים
7 שנערכו בעניינם במסגרת הליך גירושין, ואין הם כבולים לערכאה השיפוטית שנבחרה על
8 ידי הוריהם, אלא כאשר בית המשפט משתכנע כי עניינם של הקטינים וטובתם נבחנו בנפרד
9 מיתר סוגיות הגירושין וכאשר ההסכם משרת את טובת הקטינים ברמה המהותית.
10 בענייננו, כפי שנקבע, בחינת פרוטוקול הדיון שנערך בבית הדין הרבני עובר לאישור ההסכם,
11 מעלה כי לא התקיים כלל דיון ענייני בנוגע לאינטרסים של הקטינים.
- 12 בית משפט קמא הוסיף וקבע, כי אף שלכאורה לבית הדין סמכות נמשכת מכוח אישורו את
13 ההסכם, במקרה דנן לא מתקיים התנאי הראשון לצורך רכישת סמכות זו, שעניינו בירור
14 ושקילה קודם למתן ההחלטה. זאת ועוד, לגישתו של בית משפט קמא, שעה שעילות
15 הביטול הנטענות הן עילות חוזיות-אזרחיות, הן מצויות בתחום שיפוטן של הערכאות
16 האזרחיות, ואין לערכאה שאישרה את פסק הדין עדיפות בדיון בנושא.
- 17 לעניין הפרום הנאות נקבע כי דין הטענה להידחות הן מטעמים פרוצדוראליים, שעיקרם
18 באיחור הניכר בהעלאתה, והן לגופה, שעה שהמערער והמשיבה הם אזרחים תושבי ישראל,
19 התגוררו בה מרבית חייהם, ושהייתם בחו"ל על פניה אינה בלתי מוגבלת נוכח האשרה
20 המוגבלת שברשותם. בית משפט קמא ציין עוד, כי על פניו טובת הילדים היא שהדיון
21 בעניינם ייערך בישראל, מה גם שמאחר שטבורה של התובענה הוא ביטול ההסכם שנחתם

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

- 1 בישראל, ממילא הדין החל הוא הדין הישראלי, מה שיקשה ויסרביל את הדיון בבית המשפט
2 בארה"ב.
- 3 בפסק הדין מיום 24.2.10, נעתרה התביעה. לגישתו של בית משפט קמא, הפרשנות הראויה
4 לסעיף 24 לחוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות, התשכ"ב-1962, על רקע יתר הוראות
5 הדין לעניין ויתור על אפטרופסות, היא כי בסעיף זה ביקש המחוקק להתייחס "לשאלות
6 משמורת במילוי התפקידים האחרים של ההורים כלפי ילדיהם, ולא התכוון להעניק
7 להורים או למי מהם את הסמכות להשתחרר ממחויבויותיו כלפי הילדים", שכן "כל
8 פרשנות אחרת הייתה מרוקנת את התכלית הבסיסית של דיני ההורות בישראל". בית
9 משפט קמא הוסיף וקבע, כי להורים אין זכויות כלפי ילדיהם, למעט הזכות למלא את
10 חובתם כלפי האחרונים, ומסיבה זו אין להם כל אפשרות לוותר על תפקידיהם, הבאים
11 לקיצם רק עם מות אחד הצדדים חלילה, או עם מתן החלטה שיפוטית בעניין, מכוח סעיף
12 27 לחוק הכשרות או לפי חוק אימוץ ילדים, התשמא-1961.
- 13 בנסיבות אלה, כך נקבע, אף כאשר המשמורת מוענקת למי מההורים במסגרת הסדרי
14 גירושין, אין בכך כדי לשקף ויתור על הטיפול בילד.
- 15 בהתייחס לאלה מצא בית משפט קמא כי הדיון בשאלה האם המשיבה הבינה את משמעות
16 הויתור על האפטרופסות מתייטר, אף שצוין כי הנטל להוכיח טענה זו כבד במיוחד, הן
17 בשים לב לכך שבמסגרת הדיון בבית הדין השתמשה המשיבה במילה אפטרופסות והן נוכח
18 החזקה הטבועה כי אדם מבין את משמעות דבריו.
- 19

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 מאותו הטעם, ונוכח קביעתו הקודמת כי הילדים לא צורפו כדין להסכם הגירושין, לא דן
2 בית משפט קמא בסוגיית בטלות ההסכם מחמת העילות החוזיות. עם זאת העיר, כי על פניו
3 אישור הסכם בו אם מוותרת על אפוטרופסות על ילדיה, כאשר לא נטען או הוכח כי יש
4 בקשר בינה לבין הילדים כדי לפגוע בהם, מנוגד לתקנת הציבור, בייחוד מקום בו לא קדם
5 לאישור תסקיר פקיד סעד לצורך בחינת טובת הילדים.

6 באשר לפסק דינו של בית הדין הרבני, שחזר למעשה על פסק הדין שנתן תוקף להסכם,
7 נקבע כי ההנמקה בבסיס פסק הדין, קרי, בכך שהמשיבה מנהלת אורח חיים שונה מאורח
8 החיים של הילדים ושל האב, אינה רלוונטית ולו במקצת לשאלת יכולתה למלא את תפקיד
9 האפוטרופה לילדיה, כאשר "כל הכרעה אחרת הייתה פוגעת בחובת החברה להימנע
10 מאפליה על בסיס עניינים שבמצפון ואורח חיים". מה גם, שלא נטען כי אורח חיים עלול
11 לפגוע ביכולותיה ההוריות באופן המצדיק נטילה של כל סמכויותיה וחובותיה כלפי
12 הקטינים.

13 על יסוד כל האמור נקבע כי המשיבה היא עדיין האפוטרופה הטבעית על שלושת ילדיה, כי
14 פסק הדין השני של בית הדין הרבני – בטל, וכן בטלות הוראות ההסכם שנכרת בין הצדדים
15 ככל שהם נוגעים בביטול אפוטרופסותה של המשיבה ובעניין סמכות בית הדין, בכל הנוגע
16 לילדים.

17 טענות הצדדים

18 הערעור מופנה הן כלפי החלטת הביניים בשאלת הסמכות, והן לגוף פסק הדין. 6.

19

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 לעניין הסמכות טוען המערער כי עם אישור ההסכם רכש בית הדין הרבני סמכות נמשכת
2 להיזקק לטענות עתידיות לעניין ביטול ההסכם, הן בהתייחס להתנהגות הצדדים עובר
3 לכרייתה והן בהתייחס לתוכן ההסכם. עוד כפי שנטען, אף שהסמכות להיזקק לטענות
4 מהסוג השני היא מקבילה ליתר הערכאות האזרחיות, לא ראוי לפצל את התובענות בנושא
5 וזאת מטעמים של ייעול הדיון.

6 באשר למעמדם של הקטינים כצד להסכם טוען המערער כי מצב בו הורה מתקשר בהסכם
7 גירושין ולאחר מכן מבקש להתנער ממנו באצטלה של תביעה בשמם של הקטינים אינו
8 ראוי, ויש לבחון האם בשעת עריכת ההסכם נדון בנפרד עניינם של הקטינים, והאם עניינם
9 נפגע ברמה המהותית. המערער הוסיף וטען, כי בית משפט קמא התעלם מכך שבמקביל
10 לאישור ההסכם ניתן על ידי בית הדין פסק דין נפרד בו הוסדרו ענייני האפוטרופסות, וזאת
11 לאחר קיום דיון "ענייני ומהותי" בעניינם של הקטינים אשר בסופו "נחה דעתו של בית
12 הדין כי טובתם של הקטינים לא נפגעת מויתור זה על האפוטרופסות, ואדרבא, תיפגע אם
13 המשיבה תחנך ותחזיק את הילדים...". מכל מקום, כך נטען, אף בית הדין הרבני הוא
14 הערכאה המוסמכת לבחון האם הסכמתם של המערער והמשיבה להתדיין בפניו מחייבת גם
15 את הקטינים, אם לאו.

16 עוד נטען, כי הפורום הנאות לדון בתובענה הוא בית המשפט בארה"ב. זאת מן הטעם כי
17 מירב הזיקות המאפשרות דיון יעיל ומהיר בעניין הקטינים מצויות בארה"ב: מקום מושבם
18 של הקטינים הוא בארה"ב, ודיון שם עולה בקנה אחד עם רצונם שלא להיות מטולטלים
19 לצורך הדיון המשפטי בעניינם, וכן עם טובתם. ביחס למועד המאוחר בו הועלתה טענה זו
20 על ידו ציין המערער כי לסברתו מן הראוי היה להכריע קודם בשאלת סמכותו המקורית של
21 בית משפט קמא לדון בתובענה, ורק לאחר מכן לפנות לבדיקת נושא הפורום. מה גם, שככל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 שהדיון התקדם נמצא כי מירב הראיות הנוגעות לעניינם של הקטינים מצויות בארצות
2 הברית. מכל מקום, כך לטענתו, העלאת הטענה באיחור לא פגעה ביעילות הדיון או בעניינם
3 של הצדדים.

4 לעניין תוקף הויתור על האפוטרופסות נטען מטעם המערער כי פרשנותו של בית משפט קמא
5 לסעיף 24 לחוק הכשרות המשפטית מנוגדת ללשונו הברורה של הסעיף ולרציונאל העומד
6 בבסיסו שהוא חלוקת נטל האפוטרופסות במערכת היחסים הפנימית בין ההורים. עוד
7 לטענתו, חלוקת חובות שונות במסגרת האפוטרופסות הוא דבר שנעשה מדי יום ביומו בין
8 מתדיינים ואף על ידי בתי המשפט, ואין הדבר שונה מויתור כולל על חובות האפוטרופסות
9 כלפי הילד.

10 המערער מלין עוד כי לבית משפט קמא לא הייתה סמכות לבטל את פסק דינו של בית הדין
11 הרבני לעניין האפוטרופסות. עוד לטענתו, גם לגופו של עניין לא היה מקום לבטל את פסק
12 הדין שכן נושא האפוטרופסות לא נקבע בהתייחס לאורח חייה השונה של המשיבה אלא על
13 סמך הצהרתה כי השינוי בחייה פגע ביכולתה לגדל את הקטינים ולהעניק להם מסגרת
14 יציבה כפי שהורגלו.

15 המשיבים מנגד טוענים כי דין הערעור להידחות על כל חלקיו, תוך שהם סומכים ידיהם על .7
16 פסק דינו של בית משפט קמא. לטענתם, עם אישור ההסכם כמו גם מתן פסק הדין השני
17 מיצה בית הדין את סמכותו, כאשר הפנייה לבית משפט קמא נעשתה בשם של הקטינים
18 שלא היו צד להסכם. עוד כנטען, מלכתחילה יכול היה בית הדין לקנות סמכות נמשכת רק
19 כאשר ההחלטות הראשונות שיצאו תחת ידיו ניתנו לאחר בירור ושקילה, מה שלא נעשה
20 במקרה דנן.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 עוד לטענתם, משהעילה המרכזית לביטול ההסכם עניינה בהיותו חוזה פסול, הסמכות לדון
2 בתובענה נתונה לכל ערכאה שיפוטית. המשיבים מוסיפים וטוענים, כי הסכם הגירושין
3 נחתם תוך ניגוד עניינים חריף בין עניינה של המשיבה לטובת הקטינים, ואך מטעם זה
4 ומהיבט של טובת הילד מוסמך בית המשפט להיזקק לתובענה.

5 לגוף התובענה טוענים המשיבים כי פרשנותו של בית משפט קמא לסעיף 24 לחוק הכשרות
6 היא סבירה וראויה ועולה בקנה אחד עם מגמת החוק וההרמוניה החקיקתית, וכי כל
7 פרשנות אחרת סותרת את דיני ההורות בישראל. עוד לטענתם, המשיבה לא הייתה מיוצגת
8 בהליכים הקצרים בבית הדין הרבני, וממילא לא הבינה את משמעות הויתור על
9 האפוטרופסות, וסברה שהיא מוותרת אך על המשמורת על ילדיה. עוד נטען כי טובת
10 הקטינים מחייבת כי בינם לבין המשיבה יתקיים קשר הורי, אף אם הוא מוגבל.

11 ד י ו

12 8. לטעמי דין הערעור להידחות על כל חלקיו, הן לעניין הסמכות והן לגופו של עניין.

13 אשר לשאלת הסמכות – קביעותיו של בית משפט קמא בנושא מבוססות ומעוגנות היטב
14 בהלכה הפסוקה ובחומר הראיות שעמד בפניו. כפי שפורט בהחלטת הביניים של בית משפט
15 קמא, בית הדין הרבני יכול היה לקנות סמכות נמשכת בעניינם של הצדדים בשתי דרכים
16 אפשריות: האחת, מכוח תניית השיפוט בהסכם הגירושין; השניה, מכוח עקרון הסמכות
17 הנמשכת, ונוכח מהותה של התביעה – לביטול הסכם שאושר על ידי בית הדין.

18

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 באשר לתנית השיפוט בהסכם הגירושין – ככלל, בידי צדדים הכוח להסכים כי השיפוט
2 במחלוקת זו או אחרת שתתעורר ביניהם, יוקנה לערכאה מסוימת. זאת, כמובן, כאשר
3 לערכאה שנבחרה סמכות מלכתחילה לדון בסוגיה, אלא שקיימת סמכות מקבילה גם
4 לערכאה אחרת. בענייננו, אכן, במסגרת הסכם הגירושין הסכימו הצדדים כי בית הדין
5 הרבני הוא שידון במחלוקות שיתעוררו "בכל ענין הקשור להסכם... והנובע ממנו, לרבות,
6 ענייני האפוטרופסות על הילדים" (ראו סעיף 8 להסכם). משאין חולק, כי הילדים היו צד
7 להסכם הגירושין, באמצעות הוריהם, מתעוררת השאלה האם אמנם יש בתניה כדי לחייב
8 את הקטינים. סוגיה זו התעוררה בפסיקה, לראשונה, בהקשר של תניות הנוגעות למזונות
9 הקטינים שנכללו בהסכמי גירושין. בעניין זה נקבע, כי ככלל אין בתניות מסוג זה כדי לחייב
10 את הקטינים, אף כאשר הם נכללים כצדדים להסכם, אלא אם עניינם נבחן ונדון במסגרת
11 תביעה נפרדת, וכאשר ברור כי טובת הילד עמדה לנגד עיני כל הנוגעים בדבר, והאינטרסים
12 שלהם לא נזנחו במסגרת המאבק בין ההורים (ע"א 404/70 עברון נ' עברון, פ"ד כה(1) 373,
13 378 (1971); ע"א 109/75 אברהם נ' אברהם, פ"ד כט(2) 696, 690 (1975); ע"א 17/81 סער נ'
14 סער, פ"ד לו (3) 207, 212 (1982); ועוד). מאחורי הכלל האמור עומדת התפיסה שהולכת
15 ותופסת מקום בחוק ובפסיקה לעניין מעמדו העצמאי של הקטין והצורך ליתן לו מרחב בו
16 יוכלו לבוא בפני בית המשפט באופן בלתי אמצעי רצונו וזכויותיו.

17 ואמנם במשך הזמן הורחבה ההלכה גם לתחומים אחרים, ובכללם משמורת והסדרי ראייה
18 והגירה. כך, בבג"צ 2898/03 פלונית נ' בית-הדין הרבני הגדול, פ"ד נח(2) 550, 563-564
19 (2004), חזר בית המשפט העליון על ההלכה, כי קטינים אינם כבולים לתוכן הסכמים
20 שנערכו בעניינם במסגרת הליכי גירושין בין הוריהם, וממילא אין הם קשורים לערכאה
21 השיפוטית שנבחרה על ידי האחרונים. הטעם לכך, כך נקבע, נעוץ בחשש כי במסגרת מאבק
22 הגירושין מעייניהם של ההורים נתונים לענייניהם האישיים ומשכך הם עלולים, אף שלא

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 במתכוון, שלא להקפיד במידה מספקת על הבטחת האינטרסים של הילדים. עוד כפי
2 שנקבע, הסכם הגירושין יחייב את הילדים רק "כאשר ברמה הדיונית עניינם של הקטינים
3 נבחן לגופו כעניין עצמאי ונפרד מיתר סוגיות הגירושין, וברמה המהותית שוכנעה הערכאה
4 המוסמכת כי ההסכם בין ההורים משרת את טובת הקטין... בהיעדר דיון מהותי בטובת
5 הקטינים בנפרד מעניינם של ההורים בהליך הגירושין אין לראות בקטינים כצד להסכם
6 שבין ההורים הן מבחינת תוכנו הן מבחינת הערכאה השיפוטית שנבחרה במסגרתו" (שם
7 בעמ' 563).

8 בענייננו, כפי שציין, ובצדק, בית משפט קמא, לא ניתן לקבל את טענת המערער, לפיה
9 עניינם וטובתם של הילדים נבחנו במסגרת הדיון הקצרצר שקדם לאישור הסכם הגירושין
10 ולמתן פסק הדין "הנפרד" בתובענה. כעולה מפרוטוקול הדיון, כל שצוין בו היו הסכמות
11 הצדדים וחזרה על עמדותיהם כמפורט בהסכם, כאשר חלקם הארי של הדברים נאמרו על
12 ידי בא-כוח המערער, והמשיבה הסכימה להם בקצרה ובלשון רפה. לא נראה כי בית הדין
13 בדק, שאל או חקר, מהם הטעמים שעמדו בבסיס הויתור, ומהי ההשלכה הנטענת של שינוי
14 מקום הלימודים של הילדים, כנטען בשל המעבר למשמורת האב, על עתידם וטובתם. לא
15 למותר לציין כי לא נדרשה כל חוות דעת מקצועית באשר להשלכות האפשריות של העברת
16 הילדים – אשר הקטן בהם באותה עת היה בן שנתיים בלבד! – למשמורת האב בלבד. זאת
17 ועוד, אף שבית הדין התבקש להוציא צו לעובדת סוציאלית, על מנת להמליץ על סדרי
18 הביקורים של המשיבה את הילדים, הוא לא עשה כן, אלא הסתפק בקביעה לפיה ככל
19 שתוגש על ידי המשיבה בקשה להסדר ביקורים בינה לבין הילדים, "כי אז ידון ביה"ד
20 בבקשתה" (ראו פסק הדין השני). והעיקר, ויתור של הורה על קטין הוא הפן האחר של
21 ויתור קטין על ההורה, ויתור שהוא פגיעה בזכותו של קטין להורה (במקרה זה בזכותו
22 לאם). זכות קרדינלית זו לקטינים ולעתידם נמנעה מהם בלא שמונה להם עורך דין שייצגם

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 ויביא עניינם וטובתם בפני בית הדין ובלא שנשמע קולם, והרי מקובל עלינו כי "אין הבין
2 אדם שלא בפניו".

3 מושכלות ראשוניים הם, כי קשר עם שני ההורים הוא מטובתו של הילד. טובתו של הילד
4 דורשת שגידולו יופקד בידי הוריו הטבעיים, כל עוד הם מתפקדים במידה מתקבלת על
5 הדעת. גם כאשר הורים אינם ממלאים את חובתם כלפי ילדיהם, עדיין קיימת חשיבות רבה
6 לקשר פיזי ומתמשך עמם. אף כאשר ההורים נעדרו מסוגלות הורית באופן המצדיק הוצאת
7 הקטין מרשותם ואפילו מתן צו אימוץ בעניינו, לעתים יורה בית המשפט על המשך הקשר
8 בינם לבין הקטין, וזאת כאשר הוא נוכח כי הדבר משרת את טובתו של האחרון (ראו
9 לדוגמה, ע"א 653/95 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מט(2) 383 (1995); בע"מ
10 366/06 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה (לא פורסם, 14.2.2007)). הדברים נכוחים
11 שבעתיים בענייננו, בו למעט דרך חיים שונה במידה זו או אחרת בה בחרה המשיבה, אשר
12 אין בה כל השפעה על היכולת שלה להיות אפוטרופה לילדיה, לא הובאה כל ראיה לכך
13 שהיא נעדרת מסוגלות הורית כלשהי. בהתייחס לכך, קביעתו של בית הדין לעניין
14 האפוטרופסות לא רק שלא ניתנה לאחר שקילה ובדיקה של טובת הקטינים, אלא שעל פניו
15 היא עומדת בניגוד מוחלט לכך, וממילא אין בתניית השיפוט המוסכם כדי לחסום את
16 הקטינים מפני הגשת התובענה, כפי שהוגשה לבית משפט קמא.

17 גם מסקנתו של בית משפט קמא בהתייחס להעדר סמכותו הנמשכת של בית הדין הרבני .9
18 מקובלת עלי. על פי סעיף 3 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953,
19 מוסמך בית הדין הרבני לדון "בכל ענין הכרוך בתביעת הגירושין". הווה אומר, כאשר
20 מוגשת תביעת גירושין לבית הדין הרבני, ואחד הצדדים מבקש לכרוך בה עניינים נוספים,
21 קונה לעצמו בית הדין סמכות ייחודית לדון בנושאים שנכרכו, ובלבד שהכריכה נעשתה
22 כדין. עם זאת, סמכותו זו של בית הדין היא סמכות מקורית, ועם אישורו של ההסכם

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 "מוצתה הסמכות ועברה מן העולם" (בג"צ 2898/03 לעיל, בעמ' 560). הנה כי כן, על מנת
2 שביית הדין יוכל לשוב ולהידרש לסוגיות שנדונו בפניו, עליו לקנות את סמכותו ממקור אחר,
3 קרי, לרכוש סמכות נמשכת. הטעם העומד בבסיס העיקרון, הוא הכיבוד ההדדי בין
4 ערכאות. כאשר ערכאה נזקקת לנושא אחד, הדעת נותנת כי שאלה שתתעורר באותו נושא
5 בעתיד, תבוא גם היא לפתחה. זאת, הן מטעמים של יעילות דיונית והן על מנת לצמצם
6 האפשרות להחלטות שיפוטיות סותרות.

7 כפי שנקבע בפסיקה, קיימים שני תנאים לרכישת סמכות נמשכת: הראשון, כי ההחלטה
8 המקורית ניתנה לאחר בירור ושקילה: על ההחלטה לשקף הליך של דיון משפטי, אשר
9 במהלכו נשמעו טיעונים, נקבעו ממצאים והתקבלו הכרעות. השני, קרבה בין הסוגיה
10 המאוחרת למוקדמת, עד כי צביונו המתמשך של הענין נשמר באופן המצדיק החזרה
11 לערכאה הראשונה (בג"צ 4111/07 פלונית נ' פלוני, סעיפים 9-12 לפסק הדין (לא פורסם,
12 27.7.2008)).

13 בהתייחס לאלה נקבע, כי אישור פורמאלי של הסכם, אשר הערכאה השיפוטית לא ירדה
14 לתוכנו ולא הכריעה דבר לגביו, ככלל, לא יוכל לשמש בסיס להכרה בסמכותה הנמשכת:

15 "אף אם מלכתחילה עשוי היה בית-הדין הרבני לרכוש סמכות שיפוט
16 בסוגית המשמורת כעניין הכרוך מעצם טיבו וטבעו בגירושין, הרי בפועל
17 באו הצדדים לידי הסכמה בנוגע להחזקת הילדה ולפיכך לא התקיים
18 בפני בית-הדין הרבני דיון מהותי לגופה של הסוגיה האמורה. בנסיבות
19 אלה, אין באישור הסכם הגירושין, כשלעצמו, כדי להקנות לבית-הדין
20 הרבני סמכות שיפוט נמשכת בסוגית המשמורת" (בג"צ 8543/03 פלונית
21 נ' פלונית, סעיף 7 לפסק הדין (לא פורסם, 28.1.07). ראו גם: בג"צ
22 8578/01 חליוה נ' חליוה, פ"ד נו(5) 634, 639-640 (2002) (להלן: "עניין

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 חליווה"); בג"צ 7341/06 פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי אשקלון,
2 פסקה ח' לפסק הדין (לא פורסם, 14.2.08) ועוד).
3 שאלה אחרת היא, האם בית הדין רכש סמכות נמשכת לדון בתביעה לביטול ההסכם, מכוח
4 מהותה של התביעה. ככלל, על המבקש לבטל פסק דין המושתת על הסכם, לתקנו או
5 לשנותו, לעתור בתובענה חדשה שתוגש לערכאה השיפוטית שנתנה את פסק הדין הראשון
6 (בג"צ 6103/93 לוי נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד מח(4) 591, 605 (1994)). ראו גם
7 עניין חליווה, בעמ' 640; ע"א 3868/95 ורבר נ' ורבר, פ"ד נב(5) 817, 837 (1998)). עם זאת,
8 הלכה זו סויגה בבג"צ 4111/07, עת נקבע כי כאשר אישור ההסכם היה פורמאלי גרידא,
9 הוא אינו מהווה בסיס להכרה בסמכות נמשכת גם כאשר בתביעה לשינוי, ביטול או תיקון
10 עסקינן, שאינה מופנית כלפי הליך האישור:

11 "לענייננו עיקר הוא, כי החרוג הנזכר אינו פורש כנפיו על הסכם שאינו
12 ממוני, לרבות הסכם בדבר משמורת הילדים. הסכם כזה כפוף לכלל
13 ולפיו משלא נדונה סוגיה והוכרעה לגופה, לא ניתן להכיר בסמכות
14 נמשכת. אחת היא לענין זה אם מבקשים לשנות, לאכוף או לפרש את
15 שהוסכם. אדגיש, עם זאת, את מה שנראה לי מובן מאליו, כי מקום בו
16 ממקד מאן דהוא את השגותיו בשאלת כשרותו של הליך אישורו של
17 פסק-הדין, או בתוקפו של האישור שניתן, מקומן של אלו להתברר
18 בערכאה המאשרת ולא באחרת זולתה..." (שם, סעיפים 9-10 לפסק
19 הדין).

20 עוד כפי שנקבע: "פגם בהליך גופו (כגון, שלא הוסבר לצדדים, כדרישת החוק, תוכן
21 ההסכם או שלא נבדק דבר היותם נכונים בנפש חפצה לכרות אותו) הוא עניין לערעור לפני
22 ערכאה גבוהה יותר של אותה מערכת... אולם, אם רוצה בעל דין בהכרזה, שההסכם בטל –
23 חרף הליך האישור התקף פתוחה הדרך לפניו לפנות לכל ערכאה שיפוטית בעלת סמכות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 לדון בעילות, שעליהן הוא משתית את עתירתו" (ר"ע 359/85 קוד' נ' קוד', פ"ד לט(3) 421,
2 422-423 (1985)).

3 במקרה דנן, התביעה שהוגשה לבית משפט קמא, עניינה בסעד הצהרתי לפיו הסכם
4 הגירושין שנכרת בין המשיבה לבין המערער בטל בהיותו חוזה פסול, בלתי מוסרי וסותר את
5 תקנת הציבור, וכפועל יוצא מכך – כי המשיבה היא האפוטרופה הטבעית על ילדיה, ובין
6 היתר, ביכולתה לנקוט בהליכים לפי חוק אמנת האג. בנוסף נטען, כי המשיבה לא הבינה
7 במלואה את משמעות הויתור על האפוטרופסות, וכי ולא הובהר לה על ידי בא-כוח
8 המערער, או בית הדין הרבני, עובר לאישור ההסכם, מהן ההשלכות שלו לעניין הקשר שלה
9 עם ילדיה.

10 מכך עולה, כי גם אילמלא כל האמור לעיל, למעשה, נדרש היה לפצל הדיון בתביעה בין שתי
11 הערכאות: בעוד שלבית הדין הרבני הייתה סמכות לדון בטענות שהופנו נגד הליך אישור
12 ההסכם (קרי, הטעייה או העדר בדיקה כי ההסכם נחתם מרצונה החופשי של המשיבה),
13 לערכאה האזרחית הייתה סמכות ייחודית לדון בעילות הביטול הנוגעות להסכם, שעניינן
14 בטלותו מחמת היותו חוזה פסול הסותר את תקנת הציבור. תוצאה זו, אינה רצויה, הן
15 מאחר שמדובר בסוגיות הכרוכות זו בזו, הן מן הטעם של יעילות דיונית, והן בשל החשש
16 להכרעות סותרות. בהתייחס לכך, ומאחר שלמקרא כתב התביעה עולה כי מרבית טענותיה
17 של המשיבה מופנות כנגד הפסול שבהסכם מחמת היותו נוגד את תקנת הציבור, עילות
18 המצויות בסמכותו של בית המשפט, כאשר רק חלק קטן מהטענות מתייחס לפגמים ברצון
19 ובהליך האישור, מוסמך היה בית משפט קמא להיזקק לתובענה על כלל ראשיה.

20

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

- 1 לא למותר לציין, כי על פניו לא הייתה לבית הדין מלכתחילה סמכות לדון בענייני
2 האפוטרופסות בתובענה, וזאת במנותק מהבקשה לאישור הסכם הגירושין, שעה שהנושאים
3 הקשורים לקטינים שנכרכו בכתב התביעה, היו החזקת הילדים, חינוכם, הסדרי הביקורים
4 ומזונותיהם, ונושא האפוטרופסות כלל לא נזכר. אף כי לבית הדין הרבני אפשרות לרכוש
5 סמכות בנושאים שונים מכוח הסכמת הצדדים, שלעתים נלמדת מהעדר הבעת הסתייגות
6 להכללת הנושאים בדיון (ראו בג"צ 4111/07, לעיל, בפסקה 12 לפסק הדין, והפסיקה
7 הנזכרת שם), ספק אם ניתן לראות הסכמה כאמור בנסיבות העניין, בייחוד בשים לב לכך כי
8 בתובענה שהוגשה לא נערך אלא דיון קצר אחד קודם למתן פסק הדין.
- 9 10. לא מצאתי מקום להתערב גם בקביעותיו המנומקות של בית משפט קמא לעניין מירב
10 הזיקות בשאלת הפורום הנאות לדיון בסכסוך בין הצדדים, הן מאחר שמדובר בקביעות
11 עובדתיות שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהן והן לגופו של עניין: המערער,
12 המשיבה והקטינים הם אזרחי ישראל ותושביה. בני הזוג נישאו בישראל והתגרשו בישראל.
13 מרבית שנות חייהם של הקטינים עברו עליהם בישראל. אמנם, המערער והילדים מתגוררים
14 בעת הזאת בארצות הברית, ככל הנראה עקב עבודתו של המערער. אולם, לא ברור האם
15 השהייה שם היא לתקופה בלתי מוגבלת, בעיקר על רקע העדר אזרחות אמריקאית לאב או
16 למי מהקטינים. לכך יוסף, כי מאחר שעסקינן בתביעה הנוגעת להסכם שנחתם בישראל,
17 הדין החל עליה הוא הדין הישראלי, כאשר דיון בבית המשפט הזר יצריך הגשת חוות דעת
18 של מומחים בעניין.
- 19 11. גם לגופם של דברים דין הערעור להידחות. כאמור, בכתב התביעה עתרה המשיבה לסעד
20 הצהרתי לפיו ההסכם שנכרת בינה לבין המערער פסול מחמת היותו עומד בסתירה לתקנת
21 הציבור, ופועל יוצא מכך, כי היא אפוטרופה על ילדיה. אף שהצדדים טענו ארוכות בפניו

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 בנושא זה, לא נזקק בית משפט קמא לעניין, משמצא כי הורה אינו יכול לוותר על
2 אפוטרופסותו הטבעית על ילדיו, אף שהוא יכול להסכים על ויתור של חובה מהחובות
3 הכלולות בה. מסקנה זו, כך טוען המערער, אינה עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 24 לחוק
4 הכשרות המשפטית, מה גם שהיא מאפשרת – אם לא מעודדת – צדדים להסכם גירושין
5 לחתום על תניות שונות לעניין ילדיהם ולאחר מכן לטעון כי ההסכמה לא הייתה תקפה
6 בעילות אלה ואחרות.

7 על מנת לבחון האם אדם יכול לוותר, באופן עצמאי ומבלי להיזקק להליך משפטי של
8 אימוץ, על אפוטרופסות כלפי ילדיו, נדרש לבדוק תחילה מקורה של הזכות (ומקובל עלי כי
9 גם החובה), מהותה וגדריה.

10 "משפט הטבע הוא, שאם ואב מן הטבע יחזיקו בבנם, יגדלו אותו, יאהבו
11 אותו וידאגו למחסורו עד אם גדל והיה לאיש..." (דנ"א 7015/94 היועץ
12 המשפטי לממשלה נ' פלונית, פ"ד נ(1) 48, 103 (1995)).

14 האם מדובר בחובה או בזכות?

15 זכותם של הורים לגדל ולחנך את ילדיהם היא זכות טבעית וראשונית, המבטאת את הקשר
16 הטבעי בין הורים לילדים. זכות טבעית זו, באה לידי הכרה וביטוי משפטי בחוק הכשרות
17 המשפטית, הקובע, בסעיפים 14 ו-15 לו, כי "ההורים הם האפוטרופסים הטבעיים של
18 ילדיהם הקטינים" וכי "אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות [ההדגשה לא
19 במקור – ח'ב'] לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד
20 ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע
21 את מקום-מגוריו, והסמכות לייצגו".

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 מלשונו של סעיף 15 לחוק הכשרות, מחקיקה בתחומים אחרים, ומהפסיקה, עולה כי במושג
2 ה"אפוטרופסות", משמשות הזכות והחובה בערבוביה. זכותם של ההורים נושאת בחובה
3 חובה לדאוג לילד, לטובתו ולזכויותיו, כאשר למעשה הזכות היא שההורה – ולא אדם זר –
4 ימלא את החובות האמורות כלפי ילדיו. ובלשונו של כב' השופט (כתוארו אז), א' ברק, בע"א
5 577/83 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית, פ"ד לח (1) 461, 467 (1984) –

6 "מהותה של זכות זו היא, כי את החובות כלפי הילד הקטין רשאים
7 למלא ההורים – הם ולא זולתם. זכותו המשפטית של ההורה היא כי
8 הוא, ולא אחר, יקיים את החובות כלפי ילדו..."

9 (עוד ראו ע"א 2266/93 פלוני נ' פלוני, פ"ד מט(1) 221, 237 (1995); דנ"א 7015/94 לעיל,
10 בעמ' 65-66; ע"א 4596/98 פלונית נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 145, 181-182 (2000)).

11 ביטוי מובהק לכך ניתן לראות בסעיף 323 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, הקובע סנקציה
12 פלילית על הפרת חובות האפוטרופסות כלפי הילדים:

13 "הורה או מי שעליו האחריות לקטין בן ביתו שלא מלאו לו שמונה
14 עשרה שנים, חובה עליו לספק לו את צרכי מחייתו, לדאוג לבריאותו
15 ולמנוע התעללות בו או חבלה בגופו, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאו
16 על חייו או על בריאותו של הקטין מחמת של קיים את חובתו האמורה".

17 על רקע החוק והפסיקה כאמור, יש לפרש את סעיף 24 לחוק הכשרות המשפטית, אשר
18 בהתאם לו, כנטען, ויתרה המשיבה על אפוטרופסותה על ילדיה.

19

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 על פי לשונו של הסעיף, "היו הורי הקטין חיים בנפרד – בין שנישואיהם אוינו, הותרו או
2 הופקעו, בין שעדיין קיימים ובין שלא נישאו – רשאים הם להסכים ביניהם על מי מהם
3 תהיה האפוטרופסות לקטין, כולה או מקצתה, מי מהם יחזיק בקטין, ומה יהיו זכויות
4 ההורה שלא יחזיק בקטין לבוא עמו במגע; הסכם כזה טעון אישור בית-המשפט, והוא
5 יאשרו לאחר שנוכח כי ההסכם הוא לטובת הקטין, ומשאושר, דינו – לכל ענין זולת ערעור
6 – כדין החלטת בית-המשפט".

7 אף שלכאורה על פי לשונו של הסעיף, יכול הורה לוותר על אפוטרופסותו כולה, עם זאת,
8 כלל ידוע ומושרש בפרשנות חקיקה הוא כי זו תיעשה לא רק על פי לשונו של החוק, אלא גם
9 על פי תכליתו ובאופן שיעלה בקנה אחד עם כלל דברי החקיקה כמו גם עקרונות היסוד של
10 הפסיקה (ראו אהרן ברק, **פרשנות במשפט**, כרך ב – פרשנות החקיקה 143 – 154 (הוצאת
11 נבו, 1993)).

12 בהתייחס לכך, ולאור כלל הוראות הדין והפסיקה כמפורט לעיל, לפיהן עיקריה של
13 האפוטרופסות בחובת ההורה כלפי ילדיו ולא רק בזכותו, ספק אם אמנם כוונת המחוקק
14 הייתה לאפשר ויתור מלא על האפוטרופסות במלואה. פרשנות אחרת, לפיה ההורה יכול,
15 במסגרת הסכמית וללא מתן גושפנקא חוקית, בדומה לניתוק הקשר המשפחתי במסגרת
16 הליך האימוץ, להשתחרר מחובותיו כלפי ילדיו, אינה עומדת בקנה אחד עם השכל הישר
17 והדין הכללי.

18 גם בפסיקה – אף כי בעניינים אחרים – נקבעו דברים דומים:

19 **"הרשות", הנתונה להורים כאפוטרופסים טבעיים, להחזיק בקטין אין**
20 **מובנה הענקת "חירות" להורים לבחור בין החזקת הקטין על-ידיהם**
21

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 לבין הסרת הדאגה להחזקתו. אין החוק מתיר להם להתנער מחובה זו,
2 שהרי "לא יתכן שהמחוקק רואה בהחזקת ילדים על-ידי הוריהם פעולה
3 שהיא בדרך-כלל תנאי בל-יעבור ומסגרת הכרחית למילוי מרבית
4 תפקידי הורים כלפי ילדיהם-עניין הנתון כביכול לבחירתם של ההורים;
5 בחינת רצו – הם מחזיקים בילדם, ורצו – אין הם עושים זאת" (א' ח'
6 שאקי, "עיון מחודש בטיבה של זכות ההורים למשמורת ילדיהם
7 הקטינים" עיוני משפט ט (תשמ"ג-מ"ד) 59, 86-85) (ע"א 212/85 פלוני
8 נ' פלוניס, פ"ד לט(4) 309, 312 (1985)).

וכן –

11 "אין ספק כי אדם רשאי לוותר על זכויותיו, אך אין הוא יכול להיפטר
12 מחובותיו. לכן, כל עוד הורה הוא האפוטרופוס הטבעי של ילדו, הוא
13 נושא בחובה הקבועה בחוק לדאוג לצורכי הילד, צרכים שיש לתת להם
14 מובן רחב, החורג מצרכים חומריים גרידא. העובדה כי אין הילדים
15 נמצאים ברשותו ובחזקתו משפיעה על זכויותיו של ההורה, אך לא על
16 חובותיו. אלה ממשיכות להיות מוטלות על כתפיו..." (ע"א 2034/98 אמין
17 נ' אמין, פ"ד נג(5) 69, 82 (1999)).

18 בהתייחס לאלו, תמימת דעים אני עם מסקנתו של בית משפט קמא כי בסעיף 24 התייחס
19 המחוקק "לשאלות משמורת במילוי התפקידים האחרים של ההורים כלפי ילדיהם, ולא
20 התכוון להעניק להורים או למי מהם את הסמכות להשתחרר ממחויבותו כלפי הילדים".

21 פרשנות זו עולה בקנה אחד לא רק עם משמעות מושג האפוטרופסות, אלא גם עם העיקרון
22 בדבר טובת הילד וזכויותיו, המהווה "עקרון על... [ה]ניצב כעיקרון מנחה בודד בסוגיות
23 משמורת ילדים, מבלי שיישקלו לצדו באופן עצמאי שיקולים אחרים" (בע"מ 27/06 פלוני
24 נ' פלונית סעיף 11 לפסק הדין (לא פורסם, 1.5.2006)).

25

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 מעבר לכל אלו, יודגש כי על פי לשון הסעיף הסכמה מן הסוג האמור דורשת אישור בית
2 המשפט, שיינתן רק לאחר שנוכח כי היא לטובת הקטינים. דבר שכאמור לא התקיים
3 בענייננו.

4 התפיסה לפיה ככלל ילד צריך להיות בקשר יציב ומשמעותי עם שני הוריו היא ידועה
5 ומושרשת, ואין צורך להכביר על כך מלים. כך בכלל, וכך ביחס לקטינים נשוא ההליך דנן.
6 לא למותר לציין, כי בתסקיר פקידות הסעד לסדרי דין, שהוגש ביום 5.9.07 לבית משפט
7 קמא, צוין כי "אנו מאמינים שילדים זקוקים לקשר יציב עם שני הוריהם על מנת
8 שבריאותם הנפשית תשמר. היותור של האם על האפוטרופסות שלהם או על המשמורת
9 שלהם אסור שיפגע בטובתם של הילדים. להערכתנו המקצועית בלי קשר לנסיבות שבהן
10 נעשה היותור הרי שהוא לא לטובתם ואם יש אפשרות שתוצאות ויתור זה ישונו הרי
11 שטובת הילדים תישמר... אנו כאמור מאמינים שאפשרות של קשר בסביבה תומכת
12 ובליזוי בהדרכה ישמרו על טובתם ובריאותם הנפשית של הילדים...". גם בתסקיר הבין-
13 לאומי שניתן ביום 9.3.09 במדינת איווה בארה"ב על ידי העובדות הסוציאליות ג'ודי קירבי
14 ומליסה אנדרסון, הודגש הצורך של הקטינים בקשר יציב ומתמשך עם המשיבה. זאת, אף
15 שצוין כי הקטינים שמחים עם מצב חייהם הנוכחי בארה"ב.

16 מהמורם לעיל עולה, כי הן מהוראות הדין הכללי, והן נוכח העיקרון בדבר טובת הילד, אין
17 לקבל הפרשנות שמציע המערער, לעניין היכולת לוותר ויתור מוחלט ומלא על אפוטרופסות
18 מכוח סעיף 24 לחוק הכשרות. בהתייחס לאלו, אפילו הסכימה המשיבה בידיעה ברורה
19 לוותר על אפוטרופסותה המוחלטת על הקטינים, לא היה בידה לעשות כן, וממילא אין
20 בהוראות ההסכם עליו חתמה כדי לשנות ממעמדה כאפוטרופה טבעית לקטינים.

21

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

13. לא למותר לציין כי תוצאה זו עולה בקנה אחד עם עמדת המשפט העברי בנושא:

2 בעוד שעל-פי החוק האזרחי והפסיקה שבאה בעקבותיו לאם, כמו לאב, אפוטרופסות
3 "טבעית" על ילדיהם, אין "האפוטרופסות" כמושג המנחה את היחסים המשפטיים בין
4 הורה לילדיו, מוכרת במשפט העברי. עם זאת, נמצאו בפסיקה הדים לכך כי מעמדם של שני
5 ההורים נגזר מערך "טובת הילד". כך דעתו של הדיין הרב א' גולדשמידט (בענין וינטר נ'
6 בארי ביד"מ 1/60, פ"ד טו 1457):

7 "כ...כי, לדעתי, אין כל ספק בדבר, שלפי הדין בעל הדין הוא תמיד הילד
8 עצמו, והוריו אינם אלא אפוטרופסיו המייצגים אותו לפני בית הדין
9 ומדברים בשמו. ולא רק זה בלבד שהם אינם כלל בעלי דין, אלא
10 שמסופקני אם יש להם המעמד של 'הצדדים הנוגעים בדבר' כי 'צד נוגע
11 בדבר' הוא ש'נגיעותיו' של 'הצד' יש להם השפעה על הדיון ועל פסק
12 הדין. ובהחזקת ילדים השיקול טובת הילדים, אינו רק שיקול עיקרי
13 בלבד... אלא שלפי השקפת התורה, זהו השיקול היחיד, זה ותו לא. וכל
14 שיקול אחר אשר הוא ענין של ההורים או של אחד מהם, לא ייחשב ולא
15 ישפיע כמלוא נימה בהכרעה נגד שיקול כלשהו של טובת הילד".

16
17 כדי לאשש את מסקנתו, הביא הדיין גולדשמידט את פסק דינו (בתיק 226/תשי"ד, פד"ר א'
18 145) בו הסתמך על ראשונים ואחרונים (כגון תשובות הרשב"א המיוחסות לרמב"ן, סימן
19 ל"ח; תשובות הרדב"ז, חלק א' סימן קכ"ג; ותשובות הרשד"מ, אהע"ז, סימן קכ"ג),
20 **בנמקו:**

21 "והסבר הדברים הוא, כי ההלכה בדבר החזקת ילדים אינן הלכות
22 בטובת ההורים אלא הלכות בטובת הילדים. אין הבן או הבת 'חפץ'
23 לזכויות אב או אם; אין כאן זכויות לאב או לאם, רק חובות יש כאן,
24 שמחוייבים הם לגדל ולחנך את ילדיהם. ובבוא בית הדין לקבוע בדבר

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 מקומו של הילד, בדבר המגע בינו ובין הוריו, רק שיקול אחד לנגד עיניו,
2 והוא: טובתו של הילד אצל מי תהיה, ובאיזה אופן תהיה. אבל זכויות אב
3 ואם, זכויות כאלו לא קיימות כלל..”.

4 הנה כי כן, אף שאין הרב גולדשמידט סבור כי להורים "זכויות" כלפי ילדיהם, במשתמע
5 מקובל עליו, כי מעמדה של האם אינו שונה ממעמד האב, וכי בסופו של יום עניינו של הקטין
6 צריך להחתך לפי בחינת טובתו בלבד.

7 שלא כמו הרב גולדשמידט, הדיין הרב יוסף קאפח (בעניין נגר נ' נגר, ביד"מ 1.81, פ"ד
8 לח(1) 365), העלה על נס את "זכויות" ההורים – האב כמו האם – לגדל את ילדיהם.

9 "בסעיף 21 (לפסק דינו של השופט מנחם אילון שישב בהרכב הנ"ל –
10 ח'ב') הובא מדברי כבוד הרב גולדשמידט 'זכויות כאלו אינן קיימות
11 כלל'. קשה לי להסכים לגמרי עם קביעה פסקנית זו. נראה כי אין
12 ההורים חפץ דומם. גם ההורים מורכבים מגוף ונפש, וגם להם רגשות,
13 גם לאם זכות טבעית לסיפוק נפשי לחבק את ילדה. להורים זכות להשיג
14 סיפוקם הנפשי-רגשי לראות ילדם גדל ומתפתח כראוי, מצטיין
15 בלימודיו בהתאם. זכויות הורה הללו גוררות גם ממון, ובשו"ע אה"א,
16 פב, ז [יד] נפסק: 'ואחר ו' שנים יש לאב לומר אם אינו אצלי לא אתן לו
17 מזונות'...

18 בענין זכויות אלה רמזתי בערעור לג/39 [36], בע' 262, כי זכות טבעית
19 היא לאם לגדל את בנה, ואין להתכחש לזכויות הללו, אשר תורת ישראל
20 הכירה בהם גם ביחס לבעלי חיים (ראה רמב"ם, מורה נבוכים, ח"ג פרק
21 מח [סה]), ואין להעלות על הדעת לדכא אותן, נכון כי לעולם טובת הילד
22 ושלמותו הנפשית והגופנית צריכות להיות לנגד עיני בית הדין מכל
23 היבטי עבריהן אך לא במחיר פגיעה ברגשותיהם הטבעיים הבריאים של
24 ההורים”.

25

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 גם פרופ' אליאב שוחטמן (במאמרו "למהותם של כללי ההלכה בסוגיית החזקת הילדים",
2 שנתון המשפט העברי ח' (תשל"ח) 285), מצא שהפעלת הכללים בעניין משמורת הקטינים
3 בהלכה היהודית, מאז ומעולם, הייתה גמישה ביותר ונבעה מהצורך להתחשב בראש
4 ובראשונה בטובתו של הקטין.

5 גם פרופ' שיפמן, סבור כי "זכותם של ההורים שהם – הם ולא אחרים – ימלאו את החובה
6 לגדל את הילד" (פנחס שיפמן, דיני המשפחה בישראל ב' 219 הוצאת המכון למחקרי
7 חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הרי סאקר, 1989). ראו גם בנציון שרשבסקי, דיני משפחה
8 401 (מהדורה רביעית, הוצאת ראובן מס בע"מ, 1993).

9 גם נסיבות החתימה על ההסכם יש בהן כדי לחזק (למצער) המסקנה בדבר בטלות ההוראות .14
10 הנוגעות לויתור על האפוטרופסות הכלולות בו. אף שהמשיבה לא טענה במפורש כי ההסכם
11 נחתם מתוך כפייה, ולכל הפחות עושק, הדברים זועקים ולא ניתן להתעלם מהם. כעולה
12 מנסיבותיה האישיות של המשיבה, כפי שפורטו בהרחבה בתסקיר פקידות הסעד לסדרי דין,
13 היא נישאה למערער בהיותה כבת שש עשרה שנים בלבד, ומצאה עצמה אם לשני ילדים
14 בהיותה בת תשע עשרה. עובר לגירושיהם נמצאו המערער והמשיבה בקשיים זוגיים,
15 שהובילו לכך כי המשיבה עזבה את הבית, ועברה להתגורר עם גבר אחר. על רקע נסיבות
16 אישיות לא קלות אלה, ונוכח האמור להלן, קשה עוד יותר לקבל את ההנחה לפיה אישור
17 ההסכם במסגרת הליך הגירושין היה תקין: הסכם הגירושין נערך ונחתם יום לפני הגשת
18 התביעה לגירושין בבית הדין הרבני, והוגש לאישורו של בית הדין יום לאחר הגשת התביעה.
19 מעיון בנוסח ההסכם עולה כי הוא חד צדדי ביסודו, כאשר למעט אמירה כללית כי הרכוש
20 הקיים יחולק בהתאם לרישומו על שם הצדדים, ויתרה האישה על זכויות, ככל שיש בידה,
21 בדירת מגורים הרשומה על שם המערער, ברכב שעל פניו הוא הרכב המשפחתי, וכן בחשבון
22 הבנק המשותף של הצדדים (ראו סעיף 6 להסכם הגירושין). הן במהלך עריכת ההסכם והן

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 בהליך בבית הדין הרבני לא הייתה המשיבה מיוצגת, וזאת בניגוד למערער, ובמהלך הדיון
2 הקצר שנערך, נאמרו מפיה שלושה משפטים לקוניים בלבד, כאשר יתר הדברים הוצהרו על
3 ידי בא-כוחו של הבעל. אף שקיימת חזקה לפיה אדם מתכוון ומבין הדברים עליהם הוא
4 חתום, ספק גדול מה הייתה הבנתה של המשיבה ביחס לנושא הויתור על האפוטרופסות, בין
5 היתר בשים לב לכך כי עיון בפרוטוקול הדיון בבית הדין הרבני מעלה כי המשיבה בלבלה בין
6 משמורת על הילדים לבין אפוטרופסות, ולדבריה – "אני מוותרת על האפוטרופסות על
7 הילדים כיון שאורח חיי אינו מתאים להיות משמורנית על הילדים, ומבקשת לתת לאב
8 אפוטרופסות בלעדית על הילדים" (שם, עמ' 2 לפר').

9 אף שלא כל אחת מהנסיבות מביאה למסקנה בדבר פגמים ברצון המכרסמים בתוקפו של
10 ההסכם, או פגמים בהליך אישורו, אין ספק כי הצטברותם של כל הגורמים יחד מביאה
11 למסקנה כי לא ניתן להשאיר את הוראותיו, לפחות ככל שהן נוגעות לילדים – בתוקף.

12 סוגיה נוספת היא תוקפו של ההסכם, כחווה פסול העומד בסתירה לתקנת הציבור. בית
13 משפט קמא לא נדרש לשאלת חוקיותו או מוסריותו של ההסכם, ואמנם השאלה מתייתרת
14 נוכח הקביעה לפיה מלכתחילה לא הייתה יכולה המשיבה לוותר על אפוטרופסות. עם
15 זאת, ולמעלה מן הצורך יצוין, כי על פניו דינן של ההוראות בחווה הנוגעות לויתור האמור
16 להתבטל, וזאת מחמת היותן נוגדות את תקנת הציבור. סעיף 30 לחוק החוזים (חלק כללי),
17 התשל"ג-1973, קובע כי "חווה שכריתתו תכנו או מטרתו הם בלתי חוקיים, בלתי מוסריים
18 או סותרים את תקנת הציבור – בטל". באמצעות סעיף זה, כמו גם העיקרון הכללי בדבר
19 תום הלב, ביקש המחוקק להכניס עקרונות יסוד מתחום המשפט הציבורי אל ד' אמותיו של
20 המשפט הפרטי, ולוודא כי גם בהתקשרות בין פרטים תחול רמה מינימאלית של התנהגות
21 ראויה. מאחר שעסקינן במושג שסתום, מצווה בית המשפט לקבוע את תוכנה של תקנת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

- 1 הציבור בכל עת נתונה, תוך שימת לב לעקרונות היסוד של החברה הישראלית (ראו ע"א
- 2 294/91 חברת קדישא גחש"א "קהילת ירושלים" נ' קסטנבאום, פ"ד מו(2) 464, 533-531
- 3 והפסיקה הנזכרת שם (1992)).
- 4 בענייננו, הסכם בו הורה מוותר על אפוטרופסות על ילדיו, אך ורק בשל אורח חייו השונה
- 5 מבחינה דתית, עומד בסתירה כה ברורה לערכים המקובלים בחברה הישראלית, הכוללים
- 6 הן את הזכות להורות, הן את טובת הילד והן את חופש הדת והמצפון, ואף מטעם זה דין
- 7 ההוראות הרלוונטיות בו להתבטל.
- 8 בטרם סיום אני מבקשת להודות למרכז ליישומי משפט עברי (ישמ"ע) ולד"ר ישראל צבי
- 9 גילת על הכוונתם בתחום המשפט העברי.
- 10 17. אשר על כן וכאמור, לו דעתי תישמע, דין הערעור להידחות על כל חלקיו.

חנה בן עמי, שופטת

11

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1

השופטת ת' בזק רפפורט:

2

3

אני מסכימה.

תמר בזק רפפורט, שופטת

4

השופט ד' מינץ:

5

6

אני מסכים.

7

דוד מינץ, שופט

8

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

30 בינואר 2011

עמ"ש 23883-05-10
פלוני נ' אלמונית ואח'
בפני כב' השופטת חנה בן עמי

כב' השופטת תמר בזק רפפורט

כב' השופט דוד מינץ

1 לפיכך נדחה הערעור.

2

3 המערער ישלם הוצאות המשיבה בסך 15,000 ₪.

4

5 ניתן היום, כ"ה בשבט תשע"א, 30 בינואר 2011, בהעדר הצדדים.

6

7

מינץ, שופט דוד

תמר בזק-רפפורט, שופטת

חנה בן-עמי, שופטת

[אב"ד]

8

9

10